

One Gospel, Many Cultures: Doing Theology in Context
Arren Bennet Lawrence (red.)
Fortress Press, Minneapolis, 2022, 249 sider

Anmeldt af Jonas Adelin Jørgensen

Denne antologi indeholder bidrag fra en række indiske og amerikanske teologer med forbindelse til den evangelikale bevægelse. Forordet er af Roger Hedlund, en mangeårig kender af indiske former for kristendom, og han påpeger hvordan netop det indiske subkontinent siden den tidligste syrisk-ortodokse kristendom har været et sted hvor spørgsmålet om forholdet mellem kultur og evangelium altid har stået centralt. Ken Gnanakan, som døde i 2021 og som bogen er dedikeret til, har bidraget med bogen rammesættende kapitel med titlen "One Gospel in Many Cultures", hvor spørgsmålene om hvad er kultur, hvad er mission, og hvem er Kristus i forhold til kulturen drøftes. M.K. Korada har bidraget med "Why Not Mone, but Many Cultures?", som genlæser historierne om Babel og Hagar i lyset af moderne kulturforståelse. Romerbrevets påstand om at Gud er 'nationernes Gud' bliver diskuteret af Andrew Spurgeon i "The God of Nations". Eric Montgomery diskuterer spørgsmålet om kaster i forhold til Paulus' vejledning i Galaterbrevet i "Bindis, Castes, and Festivals", og Arren Bennet Lawrence har bidraget med et kapitel om Paulus' syn på seksualmoral i 1 Korintherbrev. Johnson Thomaskutty har i "Culture Dynamics in the Johannine Community Context" belyst spørgsmålet om Johannesevangeliet i krydsfeltet mellem jødisk og hellenistisk kultur, og Aruthuckal Varughese John har i "The Gospel and Truth Predicates in a Hindu Context" diskuteret sandhedsbegrebet i hindukulturen. I bogens to sidste bidrag "One Gospel, Many Cultures: Continuity, Change, and Christianity in India" af Prabhu Singh Vedhamanickam og "Principles of Cultural Engagement" af Darell Bock gives en mere filosofisk og systematisk-teologisk diskussion af forholdet mellem evangelium, kultur og mission.

En af milepælene i den evangelikale missionsteologi er Williwbank Report, som Lausannekomiteen for Verdensevangelisation udfærdigede i 1978, og som netop for første gang i Lausannebevægelsen tematiserer forholdet mellem evangelium og kultur. Bogen beskæftiger sig med dokumentet i flere af kapitlerne, fordi dokumentet sigter på at udvikle den teologiske forståelse af forholdet mellem evangelium og kultur. Willowbank og bogen har desuden et fælles strategisk sigte i forhold til den effektive tværkulturelle kommunikation af evangeliet, i forståelse af omvendelse, ekklesiologi og efterfølgelse. De teologer, som bogens bidrag diskuterer med, omfatter velkendte og respekterede evangelikale teologer som Parush Parushev, Paul Hiebert, Wilbert Shenk, Vinoth Ramachandran og Kwame Bediako, som alle har været betydnings-

fulde i forhold til at udfolde den evangelikale vision om forholdet mellem evangelium og kultur. Det betyder ikke, at bogens bidrag begrænser sig til en intern evangelikal diskussion, men at der er et stærkt fokus på holistisk eller integreret mission.

Idealet om en holistisk eller integreret kristen mission er således et gennemgående træk i bogens bidrag, ikke mindst i kraft af Ken Gnanakans bidrag. I modsætning til hvad en populær og overfladisk forståelse af evangelikal teologi ville fremhæve, så har Lausannebevægelsen fra begyndelsen i 1974 nemlig fremhævet det kristne evangelium holistiske eller integrerede natur, dvs. en forståelse af at kristen mission er *både* forkyndelse og diakoni, *både* vidnesbyrd og social forandring. Omvendt er det ikke kristen mission, hvis der udelukkende er tale om forkyndelse eller udelukkende om social forandring. Alt det er bogens bidrag enige i, og kunne karakteriseres som en 'inkarnatorisk kristendom', en kristendom som får historisk form og kulturelt liv.

Hvad er så det nye? Det nye er diskussionen i bogen af om 'et evangelium, mange kulturer' skal forstås som et ideal om at værne om evangeliets renhed og gyldighed på tværs af alle kulturer, eller om 'et evangelium, mange kulturer' snarere skal forstås som det kontekstuelle udtryk kristendom får i væren og gøren, åndeligt og fysisk, individuelt og socialt, bøn og politik, retfærdighed og nåde – kort sagt en integreret kristendom. Hvor den første forståelse kan genfindes bredt i den evangelikale bevægelse, så er den anden forståelse afgørende for Lausannebevægelsen.

For at integrationen af evangelium og kultur kan begynde, må den historiske og kulturelt formede kristendom først 'afkontekstualiseres', så at sige. Snarere end at forestille sig oversættelsen af en kristen kultur til en anden kristen kultur, så må evangeliet altid tage form og få liv i en kultur for at blive til. Bogens engagement med gammeltestamentlige og nytestamentlige passager, hvor kulturel pluralitet spiller en rolle, tjener som modeller for denne tilgang. Samtidigt er disse kapitler for læseren en påmindelse om vanskelighederne ved at læse et moderne kulturbegreb ind i de bibelske tekster, hvilket klart nok er anakronistisk. Alligevel er der en pointe i at undersøge teksternes syn på og forståelse af pluralitet: Er pluralitet grundlæggende godt eller grundlæggende et problem i bibelteologisk perspektiv?

Indisk kultur i form af Ghandi, sandhedsbegrebet, kastesystem, festivaller og kropsudsmykning nævnes, men mere indgående diskuteres den gammeltestamentlige og nytestamentlige kulturelle kontekst i form af fx prostitution i hellenistisk kultur. Også spørgsmålet om omvendelse behandles, og den historiske ide om en 'hindu-kristen' eller 'hindu-kristen-bhakta' diskuteres. Endelig er der den nutidige indiske politiske kontekst, nemlig overgangen fra den gamle, indiske nationalisme til den nutidige hindunationalisme. På den ene side er bogens bidragydere nøje med at fremhæve en distinkt indisk kristen kultur, men på den anden side er der en modstand mod identifikationen mellem indisk kultur og hindu kultur, en sekulær og bred vision for et Indien fælles for hinduer, muslimer og kristne og en snævrere hindunationalistisk vision om et Indien hvor den religiøse hindumajoritet også er den politiske majoritet. Denne kontekst forholder bogen sig kun indirekte til, hvilket er en svaghed.

Intentionen og bidragene i bogen er hver for sig både læseværdige og af høj kvalitet og tankevækkende, men svagheden ved bogen er den store og ambitiøse tema om 'et evangelium, mange kulturer' eksemplificeret på indisk kultur. Indisk historie, kulturer, religiøse traditioner og politiske udviklinger, er simpelthen for stort og komplekst til at grebet bliver vellykket, og bogen risikerer derfor at fremstå oversimplificeret. Det er uheldigt da spørgsmålet om forholdet mellem evangelium og kulturer naturligvis forbliver et kristent teologisk grundspørgsmål.